

Talousarvioesitys vuodelle 2027 ja taloussuunnitteluvuosille 2028-2029

Kuntakehityksen lautakunta

Kuntakehityksen lautakunta

TUOSLASKELMA

Kuntakehityksen lautakunta	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	2 607 974	2 109 500	2 121 500	2 163 930	2 207 209
Myyntituotot	1 123 059	811 500	581 500	593 130	604 993
Maksutuotot	345 514	210 000	402 000	410 040	418 241
Tuet ja avustukset	84 116	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 055 284	1 088 000	1 138 000	1 160 760	1 183 975
Toimintakulut	-17 891 914	-16 617 846	-16 726 607	-16 820 240	-16 817 730
Henkilöstökulut	-4 099 011	-4 516 754	-4 462 615	-4 551 868	-4 642 902
Palkat ja palkkiot	-3 340 453	-3 675 033	-3 618 432	-3 690 800	-3 764 616
Henkilösivukulut	- 758 558	- 841 721	- 844 183	- 861 068	- 878 286
Palvelujen ostot	-12 924 018	-11 079 592	-11 267 592	-11 256 944	-11 148 080
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 487 418	- 580 200	- 559 900	- 571 098	- 582 513
Avustukset	- 185 055	- 245 000	- 245 000	- 245 000	- 245 000
Muut toimintakulut	- 196 412	- 196 300	- 191 500	- 195 330	- 199 235
Toimintakate	-15 283 940	-14 508 346	-14 605 107	-14 656 310	-14 610 521
Sisäiset tuotot yhteensä	730 823	1 115 400	1 115 400	1 137 708	1 160 462
Sisäiset menot yhteensä	- 635 492	- 646 727	- 705 055	- 719 156	- 733 539
joista:					
Puhtauspalvelut	-69 168	-32 204	-33 014	-33 674	-34 348
Rakennusten vuokrat	- 562 304	- 614 523	- 672 041	- 685 482	- 699 191
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	41 766	42 197	42 168	42 417	42 661
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	- 366	- 344	- 346	- 346	- 342

Erittely palveluryhmittäin

Infrapalvelut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Ulkoiset toimintatuotot	1 469 706	816 000	798 000	813 960	830 239
Ulkoiset toimintamenot	-5 669 449	-6 293 769	-6 198 300	-6 317 965	-6 440 016
Toimintakate	-4 199 744	-5 477 769	-5 400 300	-5 504 005	-5 609 777
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	729 143	1 115 400	1 115 400	1 137 708	1 160 462
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-2 289	-61 543	- 121 918	- 124 356	- 126 844
Elinvoima (YTL)	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Ulkoiset toimintatuotot	1 123 900	1 280 000	1 310 000	1 336 200	1 362 924
Ulkoiset toimintamenot	-2 701 400	-2 920 660	-3 071 205	-3 132 631	-3 195 276
Toimintakate	-1 577 500	-1 640 660	-1 761 205	-1 796 431	-1 832 352
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	1 680	0	0	0	0
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-5 202	-18 960	-46 845	-47 781	-48 736
Joukkoliikenne	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Ulkoiset toimintatuotot	13 474	12 000	12 000	12 240	12 485
Ulkoiset toimintamenot	-8 769 668	-6 820 000	-6 812 000	-6 712 240	-6 512 485
Toimintakate	-8 756 194	-6 808 000	-6 800 000	-6 700 000	-6 500 000
<i>sisäiset toimintamenot</i>	- 295 874	- 301 158	- 259 527	- 264 718	- 270 012

Kuntakehityksen lautakunnan tehtävänä on vastata kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelujen, tonttipalvelujen, paikkatietopalvelujen ja toimialan yhteisten hallintopalvelujen sekä infrapalveluiden investointi- ja kunnossapitopalvelujen tuottamisesta sekä tuottaa liikuntapalveluille sen tilaamia liikunta- ja ulkoilualueiden ylläpitotehtäviä. Kuntakehityksen lautakunta vastaa myös elinkeinopalveluista ja lisäksi kunnan yleisistä alueista sekä maa- ja metsätiloista.

Lautakunnan talousarvio sisältää myös joukkoliikenteen määrärahat. Kunnan joukkoliikenneviranomaisena on HSL.

Lautakunnan määrärahoista jaetaan avustuksia vuonna 2027 yksityisille sekä talkootyöhön kuntalaisten ja yhteisöjen haettavaksi yleisten alueiden ympäristön parantamiseen sekä nuorisoseura- ja yhdistystalojen peruskorjaukseen sekä VPK-kiinteistöjen peruskorjauksiin..

Toiminnan painopistealueet

Kaavoitus, tarvittavien kunnallisteknisten hankkeiden toteuttaminen, kunnan maapolitiikan hoitaminen sekä elinkeinopalvelut ovat keskeisiä toimintoja kunnan elinvoimaisuuden varmistamisessa ja kasvun tukemisessa.

- Kaavahankkeiden toteuttaminen kuntastrategian, kaavoitusohjelman ja maankäytön kehityskuvan tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi elinkeinopoliittisesti tärkeitä kaavahankkeita koskevat kaavoitusaloitteet voidaan käsitellä ripeästi muulloinkin, kuin varsinaisen kaavoitusohjelman päätöksentekokäsittelyssä.
- Maankäyttösopimusten ja tontinluovutuksen toteuttaminen kaavoitusohjelman sekä tontinmyyntitavoitteiden mukaisesti.
- Helsingin seudun MAL-suunnitelman ja MAL-sopimuksen toteuttamisedellytysten varmentaminen kaavoituksessa ja asuntotuotannon edistämiseksi.
- Infrainvestointien priorisointi kestävän kuntatalouden ohjelman periaatteiden mukaisesti
- Ylläpidolla ja kunnossapidolla taataan turvallinen ympäristö ja pyritään säilyttämään rakennetun omaisuuden arvo.
- HINKU-tavoitteiden sekä energian säästön edistäminen ja Kirkkonummen kunnan kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman (SECAP) toimenpiteiden toteuttaminen. Edistetään kestävää yhdyskuntarakennetta, liikenteen päästöjen vähentämistä ja energiatehokasta rakentamista kaavoituksella ja tontinluovutuksilla, edistetään kaavoituksen ilmastovaiikutusten arvioinnin selvittämistä, kehitetään uusia toimintatapoja mm. hankinnoissa. Talousarvioehdotuksen investointiosa sisältää määrärahoja seuraaville SECAP-suunnitelman mukaisille toimenpiteille:
 - Siirrytään LED-valaistukseen kunnan ulko- ja katuvalaistuksessa (investointihankkeet)
 - Kävelyn ja pyöräilyn edistämishankkeiden toteuttaminen (investointihankkeet).
 - Kiertotalouden edistäminen urakoissa (investointihankkeet)

Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Henkilöstökustannukset on budjetoitu olemassa olevan henkilöstön mukaisesti. Palkat nousevat kunta-alan sopimuskorotusten mukaisesti.
- Yleinen kustannustason nousu vaikuttaa palvelujen ostojen kustannuksiin. Nousu on ollut maltillista. Lautakunnan palvelujen ostoista valtaosa on katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon urakkasopimusten kustannuksia. Tämän hetken urakoissa toteutuvat kustannukset ovat ennakoitavissa entisiä sopimuksia paremmin ja sääolosuhteiden vaikutus kustannuksiin on pienempi.
- Uudisrakentamisen sekä kunnan virkistysaluehankintojen myötä ylläpidettävien alueiden laajuus ja ylläpidon määrärahojen tarve kasvaa vuosittain
 - Kunnossapidon määrärahoja on kohdennettu myös hulevesijärjestelmille. Hulevesijärjestelmissä on merkittävä korjausvelka ja niiden toimivuuden kohdistuu merkittävää riskiä.
- Asuntorakentamisen suhdannenäkymät ovat edelleen epävarmat, mikä vaikuttaa jonkin verran lautakunnan tuloihin (maksu- ja myyntituotot)
- Joukkoliikenteen määrärahavaraus on tehty HSL:n hallituksen esittämän talous- ja toimintasuunnitelmaluonnoksen mukaisesti. Kuntaosuuteen on varattu 6,8 milj. euroa.
 - Kirkkonummen HSL:lle maksama kuntaosuus riippuu mm. matkustajamäärästä, lippujen hinnoista ja kustannuskehityksestä. Kasvaneet infrakustannukset heijastuvat Kirkkonummen kuntaosuuteen.
 - HSL:n hallituksen esittämän toiminta- ja taloussuunnitelmaluonnoksen mukaan Kirkkonummen laskutettava kuntaosuus vuonna 2027 on 6,8 milj. euroa, vuonna 2028 6,7 milj. euroa ja 2029 6,5 milj. euroa. Kirkkonummen

kuntaosuus (ennen edellisten vuosien ylijäämän vähennystä) on vuonna 2027 on 7,4 milj. euroa, vuonna 2028 7,5 milj euroa ja 2029 noin 7,3 milj. euroa. Kirkkonummella ennustetaan olevan kuntakohtaista HSL:n ylijäämää jäljellä 2,335 milj. euroa vuoden 2025 lopussa (HSL OVK 2/2026). HSL on esittänyt alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassaan kertyneiden ylijäämien käyttöä vuosien 2027-2029 aikana. Ylijäämä vähentää vuosittain Kirkkonummen maksettavaa kuntaosuutta.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Vuoden 2026 syksyllä eduskunta päättäneen alueidenkäyttölain uudistamisesta, lisäksi vuoden 2025 alussa voimaan tullut rakentamislaki ja laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmistä ovat tuoneet uusia vaatimuksia toiminnalle sekä lisäkustannuksia tietojärjestelmistä. Vireillä on myös kaavojen toteuttamista sekä kunnossapitoa koskevien säädösten uudistaminen, mikä voi tuoda merkittäviä muutoksia toimintaan. Tavoitteena on, että uudistetut lait astuisivat voimaan vuoden 2028 alussa. Lakivalmistelua seurataan tiiviisti ja vuoden 2027 aikana valmistaudutaan tuleviin muutoksiin tarpeen mukaan muun muassa laatimalla kuntaan uuden lain edellyttämä maapoliittinen ohjelma.

Kuntakehityksen hallinto ja lautakunta

Kuntakehityksen yhteisen hallinnon ja lautakunnan määrärahat sisältävät hallinnon henkilöstö- ym kustannukset sekä niihin verrattavat muut kustannukset. Määrärahat sisältävät lautakunnan kokoukset, koulutukset ja muut kulut.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

Strateginen tavoite 2024-2030	Vuositavoite	Vastuu
Kasvamme suunnitelmallisesti ja hallitusti. Kaavoitamme pientalovaltaisesti luonnonläheisiä, viihtyisiä ja turvallisia asuinalueita. Palvelutarjontamme vastaa kasvavan ja ikääntyvän väestön tarpeisiin	Kuntastrategian ja kaavoitusohjelman mukaisten tavoitteiden toteutuminen: vuoden aikana hyväksyttyjen asemakaavojen uuden asuinrakennusoikeuden määrä on 39 000 k-m ² . Mittari: kyllä/ei	Kunnanarkkitehti
	Vuoden aikana hyväksyttyjen asemakaavojen omakoti-, pari- ja rivitalotonttien sekä ryhmärakentamiskohteiden uuden asuinrakennusoikeuden määrä on 2/3 osaa vuositavoitteesta (39 000 k-m ²) eli vähintään 26 500 km ² . Mittari: kyllä/ei	Kunnanarkkitehti
Kuntakeskuksemme on elävä kohtaamispaikka, joka houkuttelee viihtymään ja joka tunnetaan niin tapahtumista kuin laajasta palvelutarjonnasta.	Kuntakeskuksen asemakaavojen uudistaminen etenee: Villa Hagan puiston asemakaava hyväksytään valtuustossa (alkuvuosi 2027) Mittari: kyllä/ei	Kunnanarkkitehti
Olemme yrittäjä- ja yritysmyönteinen kunta, joka varmistaa yritysten kasvu- ja toimintaedellytykset. Houkuttelemme aktiivisesti ja määrätietoisesti uusia yrityksiä ja varmistamme elinkeinojen elinvoimaisuuden. Edistämme ruoan lähituotantoa.	Elinkeinotoiminnan tarpeisiin kaavoitetaan vähintään 15 000 kem ² uutta rakennusoikeutta vuodessa Mittari: kyllä/ei	Kunnanarkkitehti
Kirkkonummella on monipuolista ja korkealaatuista asumista kaikenikäisille - lähellä luontoa, merta ja järviä.	Tavoitteena on luovuttaa vuosittain vähintään 50 omakotitonttia sekä 3500 k-m ² kerrostalo-, rivitalo- sekä yhtiömuotoisia pientalotontteja. Vuonna 2027 tavoitteena on, että kunta luovuttaa Juhlakallion ja Tolsanmäen asemakaava-alueilta 20 omakotitonttia. Mittari: kyllä/ei	Kunnangeodeetti
Kirkkonummella on helppo liikkua eri kulkumuodoin. Kehitämme julkisen liikenteen yhteyksiä ja kevyen liikenteen verkostoa aktiivisessa yhteistyössä liikenteen toimijoiden ja käyttäjien kanssa, kiinnittäen erityistä huomiota esteettömyyteen.	Etsitään kustannustehokkaita keinoja jalankulun ja pyöräilyn talviolosuhteiden parantamiseen keskeisillä jalankulun ja pyöräilyn väylillä. Mittari: toteutui kyllä / ei Kestävän liikenteen käyttäjämäärien kasvu. Mittari: joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn käyttäjämäärät (tiedot HSL:n seurannasta)	Infrapalvelujohtaja
	Tavoite muuttaa vanhoja valaisimia led-valaisimiin noin 700 kpl vuodessa. Mittari: kyllä / ei	Infrapalvelujohtaja
Taloutemme on pitkäjänteisessä tasapainossa. Investoimme kestävästi, toimimme kustannustehokkaasti ja kasvatamme tulopohjaa.	Kuntakehityksen hankkeiden ohjausta parannetaan siten, että rakennushankkeiden toteuttamisen aikaiset lisä- ja muutostyöt ovat mahdollisimman vähäiset. Tavoitteena on, että urakoiden lisä- ja muutostöiden osuus urakan kokonaiskustannuksesta on alle 7 % ja että urakan kokonaiskustannus jäisi alle hankkeen kustannusarvion. Mittari: kyllä / ei	Infrapalvelujohtaja

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Kuntakehityksen lautakunta	62,57	64	64	64	64

Elinvoimapalvelut: yhteensä 64 htv, josta kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut 7 htv, tonttipalvelut 11 htv, paikkatietopalvelut 5 htv, elinkeinotiimi 3 htv, infrapalvelut 32 htv, hallinto ja johto: 6 htv.

Suunnitellut tarpeet vuosille 2028-2029:

Infrapalvelujen suunnitteluinsinööri (hulevedet, liikenne) v. 2028

Metsäasiantuntija v. 2028

Taloussuunnitelmavuosien henkilöstömäärä lisäykset toteutetaan ensisijaisesti tehtäväjärjestelyin siten, että henkilöstömäärä ei kokonaisuudessaan kasva taloussuunnitelmavuosien 2028 ja 2029 osalta.

Riskienhallinta

Riski-luokka	Riski	Mittari 2026 / ta-voite, tu-los	Mittari 2027 / ta-voite, tu-los	Tehdyt konkreet-tiset toi-menpiteet	Ris-kiarvo ed. vuosi	Riskiarvo nyk. vuosi	Muu-tos	Uudet toi-menpiteet ris-kin hallintaan	Omis-taja ja seu-ranta (toi-menpi-teet)
Talou-delli-nen	Markkinati-lanne: Infrara-kennushankkei-siin ei saada urakoitsijoita tai tarjoushin-nat ylittävät merkittävästi kustannusar-viot (yleinen kustannustason nousu).	Hankinnan läpimeno-aika Mittarit: lähtö-taso/tavoite 		Varmis-tamme hankkeiden oikeanai-kaisen kil-pailutuk-sen. Var-mistamme hankkeiden rakennus-suunnitel-mien to-teuttamis-kelpoisuu-den.	Toimen-piteet vaikutti-vat, vai-kutus pa-rantui 	Todennä-köisyys: 2 Merkittä-vuus: 2 			Infra-palvelu-johtaja

Vaikuttavuuden arviointi:

Vaikutukset:

Sisäiset syyt:

Ulkoiset syyt:

Talou-delli-nen	Tonttien luovu-tuksen toteutu-minen: • Asuntoraken-tamisen sykli-syys, asunto-markkinatilan-teen heikenty-mien • Tonttivarau-sien viivästymi-nen tai perumi-nen			Tontin-luovutus: • Panos-tamme asuntotont-tihakujen markki-nointiin. • Kaavoit-tamme riit-tävän ja tonttiva-rannon. • Pidämme asuntotont-tien hin-noittelun kohtuulli-sena. • Käy-tämme tonttiva-rauksissa varausmak-suja ja edis-tämme osaltamme aktiivisesti tonttien hankesuun-nittelun ja	Toimen-piteet vaikutti-vat, vai-kutus pa-rantui 	Todennä-köisyys: 3 Merkittä-vuus: 2 			Elinvoi-majoh-taja
-----------------	---	---	--	---	--	--	--	--	--------------------

Riski- luokka	Riski	Mittari 2026 / ta- voite, tu- los	Mittari 2027 / ta- voite, tu- los	Tehdyt konkreet- tiset toi- menpiteet	Ris- kiarvo ed. vuosi	Riskiarvo nyk. vuosi	Muu- tos	Uudet toi- menpiteet ris- kin hallintaan	Omis- taja ja seu- ranta (toi- menpi- teet)
				ennakko- markki- noinnin to- teutumista.					

Vaikuttavuuden arviointi:**Vaikutukset:****Sisäiset syyt:****Ulkoiset syyt:**

Opera- tiivinen	1. Kaavoitusoh- jelman hank- keet eivät etene odote- tusti tai ne ei- vät toteudu. Kaavahankkei- den edistymistä hidastavat maanomistaja- tahojen muut- tuneet tavoit- teet tai muut ennakoimatto- mat syyt, minkä seurauksena kaavoitus vii- västy tai pa- himmillaan kes- keytyy. 2. Kaavahank- keet jumiutu- vat, mikäli ta- voiteltu suun- nitteluratkaisu ei toteudu tai se osoittautuu esimerkiksi kaavataloudel- lisesti haasteel- liseksi. Kaavahankkei- den edistymi- nen päätöksen- tekoon hidas- tuu maankäyt- tösopimusneu- vottelujen pit- kittymisen ta- kia.			Laadimme kaavahank- keille to- teuttamis- kelpoiset aikataulut sekä va- raamme riittävät re- surssit työn suorittami- seen, oh- jaamiseen sekä vuoro- vaikutuk- seen maan- omistajien ja eri in- tressiryh- mien kanssa. Tilaamme kaavahank- keiden edellyttä- mät selvi- tykset ja yleissuunni- telmat oi- kea-aikai- sesti. Toteu- tamme kaa- vahankkeet kustannus- tehokkaasti ja laaduk- kaasti yh- teistyössä osaavien konsulttien kanssa. Varmis- tamme	Toimen- piteet vaikutti- vat, vai- kutukset pa- rantui 	Todennä- köisyys: 3 Merkittä- vyys: 2 6			Elinvoi- majoh- taja
--------------------	---	---	--	--	--	---	--	--	----------------------------

Riski-luokka	Riski	Mittari 2026 / tavoite, tulos	Mittari 2027 / tavoite, tulos	Tehdyt konkreettiset toimenpiteet	Ris-kiarvo ed. vuosi	Riskiarvo nyk. vuosi	Muu-tos	Uudet toimenpiteet riskin hallintaan	Omis-taja ja seuranta (toimenpiteet)
				kaavahankkeisiin, jotka edellyttävät maankäytösopimuksia, tarvittavat henkilöresurssit sopimusneuvotteluihin ja sopimusten laatimiseen. Neuvottemme proaktiivisesti maanomistajien ja eri intressiryhmien kanssa					

Vaikuttavuuden arviointi:

Vaikutukset:

Sisäiset syyt:

Ulkoiset syyt:

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Toimenpide vuodelle 2027
Talouden ja strategian seuranta	Käyttötalouden määrärahat eivät riitä tarkoituksenmukaisen ylläpidon tasoon, minkä seurauksena korjausvelka kasvaa. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan. Investointien talousarvion toteutumien vaihtelut sekä määrärahojen alittaminen tai ylittäminen. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Talouden seurannan kehittäminen ja tarvittavat toimenpide-ehdotukset määrärahojen ylittyessä sekä tilausten hyväksymisoikeuksien oikeellisuuden toteutumisen seuranta.	Käyttötalouden toteumista seurataan säännönmukaisesti. Seurataan, että määrärahat riittävät käyttökustannuksiin. Lautakunnalle raportoidaan toiminnallisten tavoitteiden lisäksi talouden tilanne säännöllisesti. Investointien toteumatilanteen raportointi lautakunnalle neljännesvuosittain mukaan lukien osavuosisiksaus ja toimintakertomus.
Hankintojen ja omaisuuden hallinnan valvonta	Riskit: • Hankintojen viivästymiset • Hankintalain rikkominen • Kunnalle kalliit tai epäkäytännölliset sopimukset Seuraukset: • Hankkeiden lykkääntymiset ja mahdolliset kasaantumiset, jolloin talouden pito vaikeutuu, josta seuraa ylimääräisiä kustannuksia • Hankintalain vastainen toiminta voi johtaa sakkoihin sekä viivästyksiin • Kriittisten toimintojen mahdolliset vakavat häiriöt • Kustannusten nousu, jos hankintasopimus ei vastaa kunnan tarve- tai tahtotilaa Syyt: • Hankintojen oikea-aikaisen toteuttamisen laiminlyönti • Hankintojen vaatavuustaso • Hankintoja tekevien henkilöiden hankintataidot- ja tiedot Hankintojen määrä Suuruus: • Vaikutukset voivat olla merkittäviä	Hankintaohjeen mukaisten ohjeiden ja prosessin noudattamisen seuranta. Vuokrausten ja maan- ja rakennusomistusten valvonta sekä tarvittavien vakuutusmuutosten tekeminen.	Hankintoja tekevä yksikkö vastaa hankinnoista ja käyttää tarvittaessa kunnan sisäisiä tai ulkoisia asiantuntijoita hankintojen sujuvoittamiseksi. Investointihankkeiden suunnittelun aikataulutusta täsmennetään siten, että hankkeiden suunnitelmat valmistuvat kilpailutuksen kannalta optimaaliseen aikaan eli viimeistään lokamarraskuussa. Hankintojen periaatteet viedään Kuntakehityksen lautakunnan päätettäväksi alkuvuoden 2027 aikana. Yksikön päällikkö/johtaja tarkistaa merkittävät hankinta-asiakirjat ennen hankinnan kilpailutusta. Järjestetään hankintoja tekeville henkilöille hankintakoulutuksia vuoden 2027 aikana. Yleisiä alueita ylläpidetään pitkäjänteisellä suunnitelmalla.
Tietoturva ja tietosuoja	Mahdolliset tietosuojarikkeet luottamuksellisen tiedon tietovuodot.	Käyttöoikeuksien ajantasaisuuden varmistaminen, loki-seuranta, tietosuojalainsäädännön määräysten noudattaminen.	Koko henkilöstö suorittaa tietoturvakoulutukset määrärajoin. Esihenkilöt huolehtivat siitä, että kunnan uudet ohjeistukset (esim. tekoälyn käyttöön liittyen) käydään läpi työyksiköissä.
Raportointi ja seuranta	Raportointi ja seuranta toteutuvat puutteellisesti ja	Sisäisen tarkastuksen raporttien toimenpide-ehdotusten ja toimialojen	Havaintojen ja toimenpiteiden toteutumisen säännöllinen

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Toimenpide vuodelle 2027
	toiminnassa mahdollisesti havaittuja puutteita ei korjata.	omavalvontaraporttien kautta esiin tulleet korjausta vaativat toimenpiteet.	seuranta toimialan johtoryhmässä.

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat valtuustoa lukuun ottamatta kunnan toimielinten jäsenet sekä palveluryhmien johtavat viranhaltijat.

Toimintaohjeessa mainitut palveluryhmien johtajat, eli tilivelvolliset vastuuhenkilöt, vastaavat vastuulleen kuuluvan toimintakateen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta. Toimialajohtaja hyväksyy toimialan toimintasuunnitelmassa ostolaskujen hyväksyjät.

Toimialajohtaja on tilivelvollinen kaikista kustannuspaikoista.

Kuntakehityksen hallinto voi tarvittaessa tiliöidä, asiataarkastaa ja hyväksyä laskuja kaikille kustannuspaikoille.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Tilivastuullisen sijainen
Elinvoimapalvelut	Elinvoimajohtaja	Kunnanarkkitehti
Infrapalvelut	Infrapalvelujohtaja	Kunnossapitopäällikkö

Investointien tilivelvolliset vastuuhenkilöt:

Muut pitkävaikutteiset menot: paikkatietopäällikkö Markku Korhonen, varalla kunnangeodeetti Otso Kärkkäinen
 Liikenneväylät ja puistot: infrapalvelujohtaja Toni Keski-Lusa, varalla rakennuttajapäällikkö Janne Suomalainen
 Liikunta - ja virkistysalueet: infrapalvelujohtaja Toni Keski-Lusa, varalla rakennuttajapäällikkö Janne Suomalainen

Elinkeino

Elinkeinopalvelut on uusi palvelukokonaisuus Kuntakehityksen toimialalla. Sen tehtävä on tukea kunnan veto- ja pitovoimaa sekä edistää kunnan elinkeinopolitiikkaa ja elinvoimaisuutta. Elinkeinotiimi koordinoi kunnan yritysyhteistyötä kunnan palvelukokonaisuuksien kesken ja eri viranomaistahojen suuntiin.

Kirkkonummen kunta haluaa edistää aktiivisesti uusien yritysten sijoittumista kuntaan. Aloittaville ja kuntaan sijoittuville uusille yrityksille tarjotaan yritysneuvontaa ja sijoittumispalveluita. Kunnassa jo toimivien yritysten toimintaedellytyksiä ja kasvuhankkeita tuetaan, laajenemis- ja investointihankkeita autetaan toteutumaan. Kuntakehityksen toimialalla viranomaisprosesseista pyritään tekemään mahdollisimman ennakoitavia ja sujuvia.

Elinkeinotiimin tehtäviin kuuluvat myös matkailu- ja maaseutupalvelut. Vuonna 2027 käynnistyvä VÄSTRA-yhteistyössä selvitetäänkin naapurikuntien kanssa parhaita mahdollisuuksia tukea matkailun kehittymistä alueella. Toimenpiteet todennäköisesti tarkoittavat uusia rahoitustarpeita ja mahdollisesti henkilöresursseja jo lähivuosille.

Elinkeinotiimin työssä keskeisiä ovat myös elinkeinopolitiikkaan ja elinvoimaan liittyvä seudullinen ja verkostollinen yhteistyö sekä edunvalvonta. Hyvää yhteistyötä työllisyysalueen kanssa jatketaan ja tiivistetään.

Toiminnan painopisteet vuonna 2027

Elinkeinotiimi

- tukee ja koordinoi elinkeinopoliittisesti tärkeimpiä kaavahankkeita,
- valmistelee kuntastrategiaa toteuttavan, vuonna 2026 aloitetun elinkeino-ohjelman yhteistyössä yritysten ja muiden keskeisten sidosryhmien sekä päättäjien kanssa kunnan päätöksentekoon, sekä
- laatii elinkeino-ohjelmalle seurantamittarit sekä vastaa ohjelman toteutuksen ja tuloksellisuuden seurannasta.

Valmistuva elinkeino-ohjelma tulee pitkälti ohjaamaan toiminnan painopisteitä heti vuonna 2027. Lisäksi toteutetaan ja seurataan kunnan ja yrittäjien välisen elinvoimalupauksen mukaisia toimenpiteitä.

Toiminnan suurimmat kustannuserät

Elinkeinopalveluiden toiminnan suurimmat kustannuserät muodostuvat voimassa olevista pitkäaikaisista yhteistoimintasopimuksista maaseutupalveluiden ja matkailun / virkistykseen kokonaisuuksissa sekä vaihtelevasti yritysyhteistyöstä ja tilaisuuksien järjestämisestä. Yhteistoimintasopimuksia on voimassa tällä hetkellä muun muassa Inkoon Maaseutuhallinnon, Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen (UUVI), Metsähallituksen sekä Leader Pomovästin kanssa.

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut -yksikkö vastaa osaltaan kunnan maankäytön suunnittelusta. Kaavoituksella sekä siihen liittyvällä liikennejärjestelmäsuunnittelulla luodaan edellytykset hyvälle ja toimivalle elinympäristölle, yritystoiminnalle ja yhdyskuntarakenteelle sekä kunnan kasvulle. Kaavoitusohjelman toteuttaminen vahvistaa kunnan veto- ja pitovoimaa samalla kun maankäyttö on ympäristöllisesti, ilmastovaikutuksiltaan ja kaavataloudellisesti kestävä. Asemakaavat ja alueelliset osayleiskaavat laaditaan kuntastrategian ja maankäytön kehityskuvien mukaisesti kunnan kokonaisvaltaisen kehityksen ja ennustettavuuden hallitsemiseksi.

Toiminnan painopistealueet

Kunnan kaavoitusohjelma päivitetään kahdesti valtuustokaudessa (v. 2026 ja 2028). Yksi Kirkkonummen kuntastrategian 2024-2030 kolmesta visiosta on: Kirkkonummi on metropolialueen halutuin ja elinvoimaisin kunta. Se edellyttää johdonmukaista, päämäärätietoista ja kustannustehokasta maankäytön suunnittelua. Asuntoalueiden kaavoituksessa painopiste on riittävän pientalotuotannon varmistamisessa. Keskusta-alueiden kehittämisessä painopiste on hyvin suunnitellun, viihtyisän ja turvallisen kaupunkitalon toteuttamisessa sekä elinkeinoelämän tarpeiden turvaamisessa.

Potentiaalistien yritysalueiden kaavoituksen käynnistämiseen ja läpiviemiseen varataan riittävät suunnitteluresurssit, jotta alueita olisi ensi tilassa käytettävissä yritystonttien myyntiin ja markkinointiin.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Uuden alueidenkäyttöä ja rakentamista ohjaavan lainsäädäntökokonaisuuden valmistelu on kestänyt odotettua pidempään. Uusien, vaihteittain voimaan tulevien lakien omaksuminen ja tulkinnan soveltaminen suunnittelussa aiheuttaa haasteita kaavoitukselle. Erityisesti uudella kaavojen toteuttamista ohjaavalla yhdyskuntakehittämislailalla voi olla huomattava vaikutus kaavaprosessien keskeisiin, jos maankäyttösopimusten laatimisen periaatteet muutetaan kokonaisuudessaan.

Kaavoitusohjelma, kunnan palveluverkko ja kestävä kuntatalous kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa. Tavoitteena on jo kaavoitusohjelmaa valmisteltaessa yhteensovittaa entistä paremmin maankäytön suunnittelu, tarvittavien palvelujen järjestäminen (palveluverkko-suunnittelu) sekä infrastruktuurin rakentaminen niin, että eri hankkeiden oikea-aikaisella toteuttamisella syntyy kunnalle taloudellista etua ja kuntalaisille sujuvampaa arkea.

Uudenmaan liiton maakuntakaavan vaihekaava (VISIO-kaava) koskee puhdasta ja vihreää siirtymää. Kunnan edunvalvonnan ja tavoitteiden edistäminen edellyttävät osallistumista hankkeen työpajoihin ja muuhun valmisteluun. Edunvalvontatarvetta on myös kuntaa ja KUUMA-seutua koskevan toimialajohtajavetoisen MAL-suunnitelman valmistelussa.

Valmistautuminen valtakunnalliseen RYHTI-järjestelmään jatkuu TieraCity-ohjelmiston käyttöotolla kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluissa. Ohjelmistotestaus sekä kaavatietojen vieminen ohjelmaan jatkuu vuonna 2027. Hanke on edellyttänyt arvioitua enemmän osallistumista ohjelmiston toimivuuden kehittämiseen ja vienyt kaavoittajien työtunteja. Pitkällä aikavälillä ohjelmiston odotetaan sujuvoittavan kaavoitustoiminnan lisäksi koko kuntakehityksen toimialaa mm. tietojen saannin osalta. Ohjelman käyttöönotto edellyttää henkilökunnan kouluttamista ja työaikaa myös vuonna 2027.

Tärkeä tarpeellinen työ vuodelle 2027 on koko kunnan kattava liikennejärjestelmäsuunnitelma, josta pitää vähintään keskusta-alueen kattava osakokonaisuus saada tehtyä vuoden 2027 aikana.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Vuoden aikana aloitetut kaavahankkeet, OAS, kpl	3	5	5	5	5
Vuoden aikana hyväksytyt (osa)yleiskaavat, kpl	0	0	2	2	2
Vuoden aikana hyväksytyt asemakaavat ja niiden kaavamuutokset, kpl	0	5	5	5	5

Tonttipalvelut

Tonttipalvelut -palveluyksikön tehtävänä on kunnan maapolitiikan toteuttaminen ja maaomaisuuden hallinta: maanhankinta, asemakaavoitukseen liittyvät sopimukset yksityisten maanomistajien kanssa, tontinluovutus, maa-alueiden vuokralle antaminen, tonttijaot sekä kunnan edustaminen maanmittaustoimituksissa.

Toiminnan painopistealueet

- Jos yhdyskuntarakentamislaki hyväksytään ja se tulee voimaan vuoden 2028 alusta, on vuoden 2027 aikana tarpeen laatia kuntaan uusi maapoliittinen ohjelma.
- Maanhankinta yleiskaava-alueilla, erityisesti elinkeinoelämän tarpeita ja kaavoitusta silmällä pitäen
- Hallintamuodoltaan monipuolisen asuntokannan rakentamisen edistäminen tontinluovutusehdoin ja merkittävässä maankäyttösopimuksissa

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Maanvuokratoitoissa on huomioitu vuokrantarkistukset (arvioitu elinkustannusindeksin muutos) ja arvioitu uusien luovutettavaksi tulevien omakotitonttien vuokratuotot Juhlakallion ja Tolsanmäen asemakaava-alueilta.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Luovutetut AO-tontit, kpl	8	20	20	50	50
Luovutetut tuottajamuotoiset asuntotontit, rakennusoikeus km2	0	3 500	3 500	3 500	3 500

Paikkatietopalvelut

Paikkatietopalvelut -palveluyksikkö vastaa kunnan paikkatietojärjestelmän, paikkatietoaineistojen ja kuntarekistereiden ylläpidosta ja kehittämisestä sekä viranomaismittauksista ja muista kartoitustehtävistä.

Toiminnan painopistealueet

- Tiera City -paikkatietojärjestelmän kehittäminen ja käytön laajentaminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä on tullut voimaan 1.1.2024, lain siirtymäaika on vuoden 2028 loppuun. Kolmen vuoden siirtymäaika huomioiden kuntien tulee pystyä välittämään uudet rakennuslupatiedot kunnan järjestelmistä rakennetun ympäristön tietojärjestelmään vuoden 2027 loppuun mennessä. Jatkossa asema- ja yleiskaavat sekä tonttijaot tulee tuottaa kansallisen tietomallin mukaisesti. Uudet tietomallit tulee pystyä toimittamaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään 2028 loppuun mennessä. TieraCity-ohjelmiston käyttöönotto on saatu suoritettua ja vuonna 2027 järjestelmää edelleen kehitetään ja sen käyttöä pyritään laajentamaan työn tueksi mahdollisimman laaja-alaisesti. Paikkatietopalvelut tukevat järjestelmän käyttäjiä ja käyttöä.

Infrapalvelut

Infrapalvelut -palveluryhmä vastaa yleisten alueiden, kuten katujen, torien, liikennealueiden, puistojen, leikkipaikkojen, viheralueiden, lähivirkistysalueiden sekä maa-, metsä- ja vesiomaisuuden investointirakentamisesta sekä hoidosta ja ylläpidosta. Palveluryhmä vastaa yksityistieavustuksista, hylättyjen ajoneuvojen viranomaistehtävistä sekä sijoitus-, katu- ja yleisten alueiden käyttöluvien myöntämisestä. Infrapalvelut tuottaa kunnan sisäisen tilaaja-tuottajamallin mukaisesti liikuntapaikkojen investointirakentamisen sekä yllä- ja kunnossapidon. Lisäksi palveluryhmä vastaa HSL yhteistyöstä ja joukkoliikenteeseen liittyvistä tehtävistä.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopistealueet ovat: asemakaava-alueiden suunnittelu ja rakentaminen sekä niiden yllä- ja kunnossapitotehtävät, joukkoliikenne, liikennejärjestelmä, liikenneturvallisuus, infrapalvelujen lupapalvelut kuten katu- ja yleisten alueiden sijoitusluvat sekä kaivu- ja työluvut, liikuntapaikat.

Asemakaava-alueiden suunnittelu pitää sisällään asemakaavan laatimisvaiheen yleissuunnittelun, jossa mm. määritetään katualueen leveys ja korkeusasema sekä tehdään vesihuollon yleissuunnitelma. Yleissuunnittelussa suunnitellaan katu- ja yleisten alueiden kuivatuksen peruserätykset. Yleissuunnittelun pohjalta voidaan tarvittaessa antaa mm. hulevesien käsittelyyn liittyviä kaavamääräyksiä tai muita rakennettuun ympäristöön liittyviä ohjeita ja määräyksiä. Yleissuunnittelu on tärkeä osa asemakaavoitusta. Asemakaava-alueiden suunnittelu pitää sisällään asemakaavan lainvoimaistuttua katu- ja yleisten alueiden suunnittelun, joka on seuraava lain mukaan tehtävä vaihe. Katu- ja yleisten alueiden suunnitelmat ovat tärkeä vaihe, jossa kuntalaiset osallistetaan asemakaavan toteuttamiseen ja jossa kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa asemakaavan toteuttamiseen. Katu- ja yleisten alueiden suunnitelmat ohjaavat rakennussuunnittelua. Asemakaavan toteuttamisen kannalta oleelliset suunnitelmat ovat toteuttamisvaiheen rakennussuunnitelmat, joiden perusteella kilpailutetaan rakennusurakat ja toteutetaan rakennushanke.

Asemakaava-alueiden rakentamiseen kuuluu rakennussuunnitelmien mukainen toteuttaminen. Toteuttamisen ensimmäinen vaihe on rakennusurakoiden kilpailuttaminen, joka hyvin keskeinen ja tärkeä vaihe asemakaava-alueen toteuttamisessa. Asemakaava-alueen toteuttamisen tärkein vaihe on varsinainen toteuttaminen eli alueen rakentaminen. Asemakaavan rakentamiseen kuuluvat katu- ja yleiset alueet (puistot, torit, liikuntapaikat, leikkipaikat jne.) sekä vesihuollon rakentaminen. Rakentaminen pitää sisällään alueiden hulevesiratkaisujen toteuttamisen sekä valaistuksen rakentamisen.

Yllä- ja kunnossapitotehtäviin kuuluu mm. katujen päällysteiden korjaukset, katujen talvi- ja kesäkunnossapito, katuvalaistuksen ylläpito, viheralueiden hoito, leikkipaikkojen ja koirapuistojen, hulevesijärjestelmien sekä lähivirkistysalueiden ylläpito. Kunnan toimintaa kunnossapidossa ohjaa Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta.

Joukkoliikenne on tärkeä osa infrapalvelujen toimintaa ja se muodostaa merkittävän osa kuntakehityksen toimialan käyttötalouden kustannuksista. Joukkoliikenneviranomaisena toimii HSL, mutta kunnalla on tärkeä rooli toiminnan järjestämisessä ja suunnittelun ohjauksessa sekä yhteistyössä HSL:n kanssa. Infrapalvelut huolehtii myös joukkoliikenteen toimintaedellytyksistä kunnan alueella.

Liikennejärjestelmäsuunnittelua tehdään kuntakehityksen toimialalla kattaen seudullisen suunnitteluyhteistyön (mm. MAL-suunnittelu).

Liikenneturvallisuuteen kuuluu liikenneturvallisuustyö, joka pitää sisällään mm. liikennevalaistuksen ja -kasvatuksen, liikenneturvallisuustyöryhmän toiminnan, liikenneturvallisuusaloitteiden käsittelyn sekä lautakunnan päättämien liikenneturvallisuuskohteiden toteuttamisen ja kuntalaisilta tulevan liikenneturvallisuuspalautteen käsittelyn.

Kestävien kulkumuotojen kuten kävelyn ja pyöräilyn edistäminen kuuluu osaksi infrapalveluiden toimintaa.

Yksityistiekokonaisuuden alle kuuluu lähtökohtaisesti kunnossapito-, peruserätyksen- ja valaistusavustusten käsittely. Infrapalveluista annetaan avustuksiin liittyvää neuvontaa.

Infrapalvelujen lupapalvelut muodostavat tärkeän osan toimivaa kaupunkirakennetta mahdollistaen sähkö- ja telekaapeleiden ja -laitteiden sijoittamisen kunnan katu- ja yleisille alueille sekä niiden rakentamisen kunnan katuverkolla sekä yleisillä alueilla. Sijoituslupien käsittely sekä kaivu- ja työilupien valvonta on tärkeä osa kunnallistekniikan jokapäiväistä työtä.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta hallinnoi kunnan liikunta- ja virkistysalueita. Alueiden hoito ja ylläpito tapahtuu infrapalveluiden kunnossapitoyksikön toimesta. Liikunta- ja virkistysalueiden hoitoa ohjaa liikunta- ja virkistysalueiden hoitoluokitus -asiakirja. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää liikuntapaikkojen hoitoluokituksesta ja niiden sijoituksesta eri hoitoluokkiin.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat kunnallistekniikan suunnitteluun yleisen kustannustason muuttuessa ja kun suunnittelun puitesopimuskausi vaihtuu tai käyttöön otetaan sopimuksen optiokaudet. Kustannusmuutokset ovat olleet maltillisia. Suunnittelun laatutasossa on suuria vaihteluita eri suunnittelutoimistojen välillä. Erityisesti laatutasolla voi olla merkittäviä vaikutuksia toteuttamisvaiheessa ja erityisesti suunnitteluvirheiden vaikutus korostuu. Suunnittelun laadulla on suora vaikutus rakennushankkeen lisä- ja muutostöiden määrään. Suunnittelun puitesopimukset kilpailutettiin vuoden 2026 aikana ja talousarviovuoden 2027 aikana kerätään kokemuksia uuden puitesopimuksen toimivuudesta. Tavoitteena on parantaa suunnittelun tasoa.

Asemakaava-alueiden toteuttamisvaiheen kilpailutusvaiheessa yleisenkustannustason vaihtelut voivat vaikuttaa merkittävästi urakoiden hintaan. Tällä hetkellä rakennusalan yleinen tilanne näkyy siinä, että infraurakoita tehdään paljon. Toisaalta myös vapaata kalustoa on paremmin saatavilla, jonka johdosta hintataso on kohtuullinen. Tulevaisuudessa urakoiden hintaan vaikuttaa erityisesti uusiomateriaalien hyödyntämisen aste. Infrapalveluiden urakoissa pyritään edelleen lisäämään uusiomateriaalien käyttöä tulevaisuudessa urakoissa.

Infrapalveluiden kunnossapidon ja korjaamisen määrärahoja kohdistetaan tärkeimpiin toimenpiteisiin ja tämä vaikuttaa kunnossapidon tasoon.

- Katujen päällysteiden uusimisen ja korjausten määrärahat kohdennetaan välttämättömiin korjauksiin, mutta ne eivät riitä korjausvelan pienentämiseen. Infraomaisuuden korjausvelkaa pyritään hallitsemaan investointiosaan sisältyvien saneeraus-hankkeiden kautta. Katujen päällystämiseen varataan vuodelle 2027 250 000 € määräraha.
- Hulevesijärjestelmän ylläpidossa keskitytään akuutteihin ongelmatilanteisiin ja hulevesien hallintarakenteiden kunnossapito-ohjeen mukaisia toimenpiteitä tehdään rajoitetusti. Hulevesien hallinnan parantamisen toimenpiteitä sisältyy kuntakehityksen lautakunnan talousarvion investointiohjelmaan. Hulevesijärjestelmäomaisuuden kunnan kartoitus sisältyy tulevien vuosien ohjelmaan, jota varten on varattava riittävä määräraha taloussuunnitelmavuosille. Hulevesiverkoston kunnan kartoittaminen on aloitettu vuonna 2023. Työ on mittava ja se jatkuu tulevina vuosina. Hulevesiverkoston korjausvelka on merkittävä. Vuodelle 2027 varataan 200 000 € määräraha hulevesiverkoston akuutteihin kunnossapitokorjauksiin.
- Katujen kunnossapidon kustannukset vaihtelevat sääolosuhteiden mukaan, mutta nykyisissä urakkasopimuksissa säävaihteluilla on pienempi vaikutus.
- Lähivirkistysalueiden, puistojen ja leikkipaikkojen hoidon tasoa arvioidaan tarvittaessa.
- Yksittäisten aloitteiden ja palautteiden perusteella tehdään välttämättömimmät toimenpiteet tai varustelutason parannukset.

Talousarviossa on varauduttava kustannusindekseihin sidottujen sopimusten, energia- ja polttoainekustannusten sekä rakennusmateriaalien hintojen muutoksiin. Vuonna 2026 kunnallistekniikkapalveluiden hinnat ovat pysyneet vuoden 2025 (ja 2024) tasolla. Inflaatio oli heinäkuussa 2026 noin 1,3 %. Rakennuskustannusindeksi, joka sisältää myös maanrakennuksen (nousu edellisestä vuodesta 5,2 %) kustannukset, on ollut noussut vuoden takaisesta 3,3 %. Hintojen arvioidaan nousevan tässä suhteessa vuodelle 2027 uusien urakoiden kilpailutuksen myötä.

Uudisrakentamisen myötä ylläpidettävien alueiden laajuus ja kunnossapidon kustannukset kasvavat joka vuosi. Uudisrakentamisen vaikutuksesta korjaustoimenpiteiden tarvetta ja ajoitusta arvioidaan tapauskohtaisesti ja kunnossapidon tasoa sovitetaan käytössä oleviin määrärahoihin. Määrärahojen pysyminen samalla tasolla tai niiden pienentyminen johtaa nopeasti korjausvelan nopeaan kasvamiseen. Korjausvelan kasvu puolestaan johtaa nopeasti infrapalvelujen tuottamien palvelujen heikkenemiseen ja sitä myötä kunnan elinvoimaisuuden heikkenemiseen.

Kunnan metsien hoidossa on ollut usean vuoden tauko ja tästä johtuen metsien hoitovelka on kasvanut merkittäväksi. Hoitovelkaa on noin 40 000 m³. Vuoden 2027 aikana syntynyttä hoitovelkaa korjataan hyväksytyn toimenpideohjelman mukaisesti. Kirkkonummen metsäohjelma on hyväksytty vuoden 2025 aikana ja se on saanut lainvoiman vuoden 2026 aikana. Metsien hoidosta syntyneet kulut katetaan puunmyyntituloilla ja arvio kunnan puun myynnistä saatava nettotuotto on vuodessa 150 000-250 000 €. Jatkossa metsänhoidon toimenpiteitä, hiilitasetta, kustannuksia ja tuloja seurataan ja raportoidaan kunnan metsäohjelman mukaisesti.

Palveluryhmän toiminnan suurimmat kustannuserät

- Henkilöstökustannukset (n. 2,05 milj. €)
- Palvelujen ostot (n. 3,3 milj. euroa), josta suurimmat erät ovat
 - Rakennusten ja alueiden rakentamispalvelut, josta suurimmat erät ovat
 - Kunnossapitourakat (sisältää Liikennealueiden kunnossapito (1 570 000 €)
 - Lähivirkistysalueiden hoito (650 000 €)
 - Hulevesijärjestelmien ylläpito (200 000 €)

- Asiantuntijapalvelut (76 000 €)
 - ICT-palvelut (105 000 €)
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat (0,54 milj. euroa), josta suurimmat erät ovat
 - Sähkö ja kaasu (271 000 €)
 - Vesi (34 000)
 - Muu materiaali (145 500 €)
- Avustukset (0,245 milj. euroa)
- Muut toimintakulut, josta suurimmat erät ovat
 - Rakennusten ja huoneistojen vuokrat (60 000 €)
 - Koneiden ja laitteiden vuokrat (16 000 €)

Talvikunnossapidon ja uudelleen päällystysten toteutuneet kustannukset raportoidaan lautakunnalle erikseen hoitokausittain.

Liikenneturvallisuustoimenpiteisiin on varattu 50 000 määräraha. Lautakunta päättää erikseen määrärahalla toteutettavista toimenpiteistä liikenneturvallisuustyöryhmän ja kuntalaisten aloitteiden perusteella.

Avustukset

Talousarvioehdotukseen on varattu nk. talkooavustus määräraha 50 000 euroa avustuksille. Määräraha on alustavasti jaettu seuraavasti: kuntalaisten, yhdistysten ja yhteisöjen haettavaksi yleisten alueiden ympäristön parantamiseen 30 000 euroa ja nuorisoseura- ja yhdistystalojen peruskorjaukseen 20 000 euroa. Lisäksi talousarvioehdotuksessa on varattu erillinen avustuspääräraha VPK-kiinteistöjen peruskorjaukseen 30 000 euroa. Yksityistieavustuksiin on varattu 165 000 euroa. Yksityistieavustuksen tarkoituksena on tukea tiekuntia, jotta vakituisten asutuksen piirissä olevat yksityistiet pysyisivät kunnossa.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Hoidetut viheralueet, ha	126	120	121	122	122
Kunnossapidettävät liikenneväylät, km	295	300	305	307	309
josta katuja, km	140	150	152	154	156
josta katujen vierellä olevia jalankulun ja pyöräilyn väyliä, km	88	90	92	94	95
josta muita jalankulun ja pyöräilyn väyliä ja puistoraitteja, km	55	60	61	62	63
josta pysäköintialueita, ha	7,2	7,2	7,5	7,5	7,6

Joukkoliikenne

Tehtävä käsittää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kuntaosuudet sekä liityntäpysäköinnin menot. HSL on Kirkkonummen joukkoliikenteen toimivaltainen viranomaisena. HSL:n tehtävä on suunnitella ja järjestää toiminta-alueensa joukkoliikennekokonaisuus. HSL kilpailuttaa ja hankkii Kirkkonummen kunnan tarvitsemat joukkoliikennepalvelut, joihin liittyvät sopimukset näin ollen ovat HSL:n ja liikennöitsijöiden välisiä.

Kirkkonummen HSL-kuntaosuus on budjetoitu talousarvion laadintahetkellä käytettävissä olevan HSL:n hallituksen esittämän toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisesti. Laskutettava kuntaosuus 2027 on 6,8 milj. euroa. Kuntaosuus ennen edellisten vuosien ylijäämän vähennystä vuonna 2027 on 7,4 milj. euroa ja subventioaste 44,7 %.

HSL:n hallituksen esittämän toiminta- ja taloussuunnitelmaluonnoksen laskutettava kuntaosuus vuonna 2028 on 6,7 milj. euroa ja vuonna 2029 6,5 milj. euroa. Kirkkonummen kuntaosuus (ennen edellisten vuosien ylijäämän vähennystä) on vuonna 2027 on 7,4 milj. euroa, vuonna 2028 7,5 milj. euroa ja 2029 noin 7,3 milj. euroa.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

HSL:n toimintamenot kokonaisuudessaan kasvavat lähivuosina johtuen liikennöinnin ja infrastruktuurin nousevista kustannuksista. Tämä johtuu muun muassa uusista rakenteista tai suunnitelluista raitiotie- ja joukkoliikennehankkeista. Suuret infrainvestoinnit rasittavat HSL:n taloutta infrakustannusten kasvuna. Esimerkiksi Kruunusillat -raitiotiehanke valmistuu 2027 mennessä ja Espoon kaupunkirata kokonaisuudessaan vuosikymmenen lopulla. Samaan aikaan merkittävät työmaat haittaavat liikennöintiä. Metron, lähijunien ja raitiovaunujen liikenteessä on paljon poikkeuksia ja liikennekatkoja erilaisten peruskorjaus- ja rakennustöiden vuoksi vuosina 2027–2028.

Rakenteilla olevalla Espoon kaupunkiradalla on merkittäviä rakentamisen aikaisia vaikutuksia Kirkkonummen junaliikenteeseen. Espoon kaupunkiradan rakentamisen aikaiset junaliikenteen katkot vaikeuttavat liikkumista Kirkkonummella. Kesäliikenteen totaali- ja viikonloppujen lyhyemmät katkot jatkuvat tulevina vuosinakin. Junaa korvaavaa bussiliikennettä joudutaan järjestämään useampana vuonna, mikä heijastuu myös Kirkkonummen joukkoliikenteen kustannuksiin.

HSL joutuu tasapainoilemaan talouden kanssa tulevinakin vuosina. HSL pyrkii säilyttämään joukkoliikenteen houkuttelevuuden ilman, että lippujen hintoja joudutaan nostamaan niin paljon, että se vähentää matkustajien määrää ja aiheuttaa kielteisen kierteen. Lipputulosten ennustetaan kasvavan, mutta ne eivät välttämättä riitä kattamaan kaikkia kasvavia menoja.

Kilpailukykyinen ja houkutteleva joukkoliikenne vaatisi panostuksia palvelutasoon matkustajamäärien kasvun jatkumiseksi, mutta samanaikaisesti joukkoliikenteen kustannuksia ei pystytä merkittävästi kasvattamaan nykyisen HSL:n Kirkkonummen kuntaosuuden ja kuntatalouden vuoksi. HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelman mukaan Kirkkonummen kunnan subventioaste olisi pienentymässä tulevina vuosina, mutta se edellyttää HSL:n lipputulosten kasvua sekä lippujen hintojen nostamista ja matkustajamäärien positiivista kehittymistä.

Kirkkonummen liityntälinjat liikennöidään Matinkylään ainakin vuoteen 2029 asti, johon mennessä tulee päättää päätepysäkkivaihto joko Matinkylään, Espoonlahteen tai Kivenlahteen.

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankeryhmään on tehtävätasolla budjetoitu kunnan rahoitusosuus sellaisiin hankkeisiin, jotka eivät jää kunnan käyttöomaisuudeksi. Lisäksi hankeryhmään on budjetoitu asiantuntijapalveluhankinnoista aiheutuvat tavanomaista suuremmat kartoituskustannukset.

Muut pitkävaikutteiset menot 100 000 €

Vuonna 2027 investointirahaa käytetään erilaisten paikkatietoaineistojen tuottamiseen ja täydentämiseen. Lisäksi kunnan paikkatietojärjestelmää päivitetään ja laajennetaan palvelemaan paremmin nykyaikaisten paikkatietojen tuottamista ja käsittelyä.

Vuonna 2027 Helsingin seudun ympäristö palvelut HSY kilpailuttaa koko pääkaupunkiseudun kattavan ilmakuvauksen hankkimisen, jossa myös Kirkkonummi on mukana omalla osuudellaan.

Kirkkonummen kunnan katunäkymäkuvaukset ja inventointiaineistot liikennemerkeistä, valaisinylväistä sekä tiemerkinnoista asemakaava-alueilta ovat vuosilta 2018 ja 2022. Vuonna 2027 kilpailutetaan asemakaava-alueilta katunäkymäkuvaus ja kuvausaineistosta tehtävät inventointiaineistot sekä katunäkymäkuvien katselukäyttöliittymä.

Kiinteät rakenteet

Investointikokonaisuuden hankeryhmät ovat Liikenneväylät ja puistot, sekä liikunta- ja virkistysalueet. Talousarviovuodelle on esitetty hankkeet ja niille osoitetut määrärahat.

Taloussuunnitelmavuosien investointihankkeet on jaettu hankekoreihin, joita ovat suuret liikennejärjestelmän kehittämishankkeet, uudet kaava-alueet, saneeraus/korjausinvestoinnit sekä muut ja määrittelemättömät hankkeet, sekä liikunta- ja virkistysalueet. Kullekin hankekorille on varattu alustava kokonaismääräraha. Investointiohjelma tarkennetaan vuosittain huomioiden hankkeiden tarkentuvat aikataulut ja muut muutokset. Tarvittaessa hankkeita priorisoidaan ja karsitaan vuosittain.

Liikenneväylät ja puistot

Isot liikennejärjestelmän kehittämishankkeet -400 000 €

Masalanportti. Tiesuunnitelman loppuun saattaminen.

Kt 51, Kaapelitie/Kelan liittymä

Kt 51, Vuohimäenportti, Vuohimäen eritasoliittymän tiesuunnitelma

Uudet kaavahankkeet - 5 250 000

Prikiranta

Jorvaksenkolmio

Pohjoinen Siikajärvi

Pikkalanlahti

Turuntie, 126, Veikkolan kaupan tontin liikennejärjestelyiden suunnittelu

Tolsanportti, pohjoinen

Tolsanportti, eteläinen

Pohjois- Jorvas, 1. vaihe. Pohjois- Jorvaksen kaava- alueen 1. vaiheen suunnittelu.

Mustikkarinne

Villa Haaga, 1.vaihe

Tallinmäki. Kirkkotorin alueen rakentaminen.

Muut kohteet -4 200 000

Mt 110 jk+pp välillä Palajärventie (Vihti)-Kyntäjätie (Kirkkonummi)

Kukkivien puiden puisto. Puiston toteuttaminen.

JK+PP Mt 1131 Tampajantie - Evitskogintie (suunnittelu) ELY/kunta 50 %/50%

Nissnikun saattoliikennepaikka. Nissnikun uuden koulukeskuksen saattoliikennepaikan rakentaminen.

Rovastinpuisto

Tievalaistus kohde 15: Överbyntie väli Isonsuontie-kunnan raja

Tievalaistus kohde 14: Veklahdentie väli Sepänkyläntie-Kivisillantie suunnittelu ja rakentaminen

Impivaaranpolku ja p-alue

Överbyntien jk+pp

Saneeraus/korjausinvestoinnit -6 450 000

Kantvikin koulun alue. Uuden koulun mahdollisesti vaatimat liikennejärjestelymuutosten suunnittelu.

Neidonkaari. Saneeraussuunnittelu.

Kotiniitynrinne, kotiniityntie

Kirkkolaaksonpuiston alueen kehittäminen

Pilvijärventien erotuskaistan uusiminen

Lindalintie saneeraus

Munkinmäentien saneeraus

Sokeritehtaantie. Sokeritehtaantien loppuosan saneeraus.

Veikkola, alue 18 (Impivaarantie, Männistöentie)

Karhutie. Saneeraussuunnittelu.

Vetehisentie, Vetehisenpolku. Saneeraussuunnittelu.

Eerikinkallion hv- saneeraus

Määrittelemättömät hankkeet -1 350 000

Tie- ja katuvalaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi

Hulevesijärjestelmien saneeraus

Hankkeiden jälki/takuuajaiset kustannukset

Bussipysäkkien peruskorjaukset

Aitojen hankinta ja korjaukset

Leikkipaikkojen peruskorjaukset

Varaus uusille elinkeinopoliittisille hankkeille*

Pienet suunnittelukohteet

Liikunta- ja virkistysalueet -1 080 000

Liikunta- ja virkistysalueiden kehittämissuunnitelman 2035 perusparannuskohde (kohde määräytyy suunnitelman valmistuttua)

Linlon esteetön reitti ja p-alue. Linlon vaativan esteettömän reitin rakentaminen ja parkkialueen laajentaminen.

Masalan urheilupuisto: beach volley-kentän siirto Nissniku-talon saattoliikennetkaisuun vuoksi sekä nykyisen asfalttialueen ja monitoimiareenan sekä ulkokuntosilaitteiden uusiminen

Jerikonmäen kuntoradan/ latuverkosto/ kuntoportaiden pysäköintialueen rakentaminen.

Keskustan urheilupuiston kehittämissuunnitelma

Keskustan yleisurheilukentän perusparannus (ylivuotinen)

Investointiyhteenvedo

Yleissuunnittelu
Katu- Ja rakennussuunnittelu
Rakentaminen/hankinta

* uusi hanke

Kuntakehityksen lautakunnan investoinnit	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Hankkeen arvioitu kokonaiskus- tannus
Liikenneväylät ja puistot	-17 650 000	-20 500 000	-20 500 000	-20 500 000	-20 500 000	-209 890 000
Isot liikennejärjestelmän kehittämishankkeet	-400 000	-5000000	-5000000	-5000000	-5000000	-61 700 000
Asemankaari 2. vaihe						-30 400 000
Masalanportti	-100 000					-14 200 000
Kt 51, Kaapelitie/Kelan liittymä	-100000					-6 600 000
Kt 51, Vuohimäenportti	-200000					-10 500 000
Uudet kaavahankkeet	-5250000	-6000000	-6000000	-6000000	-6000000	-92 250 000
Killinmäki						-2 500 000
Jollanranta						-5 000 000
Prikiranta	-100000					-7 500 000
Hupisaari						-1 300 000
Jorvaksenkolmio	-50000					-1 000 000
Sarvvikinranta						-5 000 000
Tassumäki						-5 500 000
Eerikinkartano						-4 500 000
Pohjoinen Siikajärvi	-50000					-1 000 000
Pikkalanlahti	-50 000					-4 350 000
Turuntie, 126	-200 000					-700 000
Pohjoinen Vuohimäenportti						-1 500 000
Kirkkolaakson kauppakeskus						-600 000
Tolsanportti, pohjoinen	-150000					-750 000
Tolsanportti, eteläinen	-150000					-750 000
Kvis, 1.vaihe						-6 300 000
Kvis, 2.vaihe						-6 000 000
Pohjois- Jorvas, 1. vaihe	-200 000					-7 300 000
Pohjois- jorvas, 2.vaihe						-7 000 000
Mustikkarinne	-200 000					-4 900 000
Veikkolanpuro II						-3 800 000
Villa Haaga, 1.vaihe	-100000					-850 000
Villa Haaga, 2.vaihe						-5 150 000
Tallinmäki	-4 000 000					-6 000 000
Suvimäki- Majvik						-3 000 000

Muut kohteet	-4200000	-3000000	-3000000	-3000000	-3000000	-10 640 000
Neidonkallion p-alue						-130 000
Suonsyrjän p-alue						-130 000
Puronsuuntien p-alue						-130 000
jk+pp Sjökullantie/kylmäläntie						-1 100 000
mt 11233 jk+pp väliille Eerikinkartano- Heparintie						-800 000
Tolsa-jorvas jk+pp						-1 200 000
Mt 110 jk+pp väliillä Palajärventie (Vihti)-Kyntäjäntie (Kirkkonummi)	-100000					-300 000
Kukkivien puiden puisto	-100 000					-100 000
JK+PP Mt 1131 Tampajantie - Evitskogintie (suunnittelu) ELY/kunta 50 %/50%	-150000					-650 000
Nissnikun saattoliikennepaikka	-800 000					-800 000
Rovastinpuisto	-2000000					-2 000 000
Tievalaistus kohde 15: Överbyntie väli Isonsuontie-kunnan raja	-100000					-100 000
Tievalaistus kohde 14: Veklahdentie väli Sepänkyläntie-Kivisillantie suunnittelu ja rakentaminen	-100000					-100 000
Sokerimestarintien p-alue						-100 000
Kantvikin koirapuisto						-100 000
Impivaaranpolku ja p-alue	-50000					-50 000
Kaskelantien p-alue						-100 000
Hirsalantien jk+pp						-400 000
Överbyntien jk+pp	-800000					-1 500 000
jk+pp kuusala-jeppas						-500 000
Naissaarintie- Tuomitie ulkoilureitti						-350 000
Saneeraus/korjausinvestoinnit	-6450000	-5000000	-5000000	-5000000	-5000000	-38 550 000
Masalan asemanseutu (masalantie 2. vaihe)						-2 500 000
Kantvikin koulun alue	-100000					-300 000
Masalantie 3.vaihe						-3 000 000
Paadistenkaari, Munkinmäentie						-650 000
Neidonkaari	-100000					-1 300 000
Främnäsintie- Hulluksentie- Kapteeninpolku						-1 300 000
Kotiniitynrinne, kotiniityntie	-50000					-1 050 000
Veikkolan torin uudistaminen						-120 000
Kirkkolaaksonpuiston alueen kehittäminen	-20000					-220 000
Pilvijärventien erotuskaistan uusiminen	-10 000					-30 000
Ravalssin alueen katujen saneeraus (Renginpiha, Pohjoispiha, Isännäntie, Muorinpiha, Emännäntie, Länsipiha, Pitkäkalliontie)						-3 400 000
Lindalintie saneeraus	-100000					-2 100 000
Vilhontien saneeraus						-700 000
Pappilantien saneeraus						-500 000
Gesterbynpolun alikäytävän saneeraus	-100000					-900 000
Vilhontien raittisillan saneeraus						-1 100 000
Brissaksentien saneeraus						-1 000 000
Ristikalliontie, Rajakalliontie ja Sirkkutie saneeraus						-1 000 000

Munkinmäentien saneeraus	-2 500 000					-3 000 000
Gesterbyntie						-2 000 000
Kuninkaantien saneeraus						-200 000
Finnsbackan ja Pitäjätuvan puistot						-200 000
Sokeritehtaantie	-3000000					-3 000 000
Veikkola, alue 18 (Impivaarantie, Männistöntie)	-200000					-2 500 000
Asemapolun ylikulkusillan korjaus (Bron kävelysilta)						-1 000 000
Nevatien hulevesialtaat*						-150 000
Karhutie*	-100000					-1 000 000
Susitie-Killinmäki-Laajakallio hulevesiallas*						-80 000
Sepänkannas 2 uusi hulevesilinja ja allas*						-150 000
Metsänneidontie*						-500 000
Laajakallionkaari*						-1 000 000
Vetehisentie, Vetehisenpolku*	-150000					-1 200 000
Eerikinkallion hv- saneeraus*	-20000					-100 000
Hirvitie*						-1 300 000
Määrittelemättömät hankkeet	-1 350 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-6 750 000
Tie- ja katuvalaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi	-200 000					-1 000 000
Hulevesijärjestelmien saneeraus	-300 000					-1 500 000
Hankkeiden jälki/takuuajaiset kustannukset	-200 000					-1 000 000
Bussipysäkkien peruskorjaukset	-200 000					-1 000 000
Aitojen hankinta ja korjaukset	-100 000					-500 000
Leikkipaikkojen peruskorjaukset	-100 000					-500 000
Varaus uusille elinkeinopoliittisille hankkeille*	-200 000					-1 000 000
Pienet suunnittelukohteet	-50 000					-250 000
Liikunta- ja virkistysalueet	-1 080 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-7 355 000
Tekojääkenttä						-1 210 000
Laajakallion lähiliikuntapaikka						-750 000
Keskustan tekonurmen valaistuksen uusiminen						-25 000
Masalan kuntoportaat						-40 000
Liikunta- ja virkistysalueiden kehittämissuunnitelman 2035 perusparannuskohde (kohde määräytyy suunnitelman valmistutua)	-80000					-1 080 000
Keskustan tekonurmen uusiminen						-300 000
Juhlakallion ulkokuntosali ja Heikkilän pallokentän aidan uusiminen						-300 000
Masalan nurmikentän muuttaminen monitoimikentäksi						-350 000
Linlon esteetön reitti ja p-alue	-250000					-150 000
Meikon p-alue						-100 000
Ulkokuntoilulaitteiden uusiminen ja kehittäminen (ulkokuntosalit, kohde määräytyy kehittämissuunnitelman mukaisesti)						-50 000
Masalan urheilupuisto: beach volley-kentän siirto Nissniku-talon saattoliikennetarkaisun vuoksi sekä nykyisen asfalttialueen ja monitoimiareenan sekä ulkokuntosalilaitteiden uusiminen	-450000					-450 000
Latukone + latukoneen säilytystilaratkaisu Veikkolan urheilupuistoon						-300 000

Veikkolan lähiliikuntapaikan välineistön ja pintamateriaalien uusiminen						-300 000
Jerikonmäen kuntoradan/ latuverkoston perusparantaminen jatkosuunnittelu						-500 000
Jerikonmäen kuntoradan/ latuverkosto/ kuntoportaiden pysäköintialueen rakentaminen	-200000					-200 000
Keskustan urheilupuiston kehittämissuunnitelma*	-50000					-50 000
Keskustan yleisurheilukentän perusparannus (ylivuotinen)	-50000					-1 200 000
Liikenne+liikunta	-18 730 000	-21 500 000	-21 500 000	-21 500 000	-21 500 000	-217 245 000